

Asia: VN/8392/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

2 a § Maksun periminen / Uttag av avgif

Näin säädettyä asiakasmaksulaki lisää kuntien taloudellista ahdinkoa, koska asiakasmaksulakuonnos tulee vähentämään kuntien tuloja. Samaan aikaan palvelua tarvitsevien iäkkäiden määrä kasvaa, palvelun tarve kasvaa ja resursoinnin tarve (kotihoidon henkilöstö) kasvaa. Hoitajamitoituksen kasvattaminen ympärivuorokautisessa hoivassa lisää huomattavaa taloudellista kasvua kuntien budjettiin (riippuen valtion osuudesta rahoitukseen osallistumisesta).

Kotihoidon asiakasmaksujen määrittämiseen esitetty maksuprosenttikaava tulee vähentämään kotihoidon asiakasmaksutuottoja kunnissa. Lisäksi lakiluonnoksessa esitetty malli on erittäin työläs käytännössä. Tämä johtaa siihen, että kunnissa tarvitsee lisätä asiakasmaksuja laskevien ja niitä päättävien henkilöiden määrää. Useissa kunnissa tämä tarkoittaa myös sitä, että esimiesten työaika kuluu asiakasmaksuihin ja niiden päätöksiin. Se työaika on pois henkilöstön johtamisesta.

Kommentti §35 kotona annettavat palvelut. Lääkkeiden koneellisesta annosjakelusta tulisi voida periä säännöllisen kotihoidon asiakkaalta erillinen maksu, joka voisi olla esimerkiksi maksimissaan 3 €/viikko tai sen suuruinen kuin kunta maksaa siitä apteekille, jos se on pienempi kuin 3€/viikko. Tämä tulisi voida periä myös ympärivuorokautisessa hoidossa.

Käyttövaran suuruus ympärivuorokautisessa hoidossa. Käyttövaran suuruudessa pitäisi huomioida asiakkaan varallisuus. Tällä hetkellä alennamme sellaisten henkilöiden asiakasmaksuja käyttövaran toteutumiseksi, joilla on suuria säästöjä pankkitilillään. Lääkekustannusten huomioiminen käyttövaralaskelmassa on erittäin haasteellista. Vuoden aikana jouduttaisiin tekemään useita asiakasmaksulaskelmia, koska asiakkaiden lääkehoidon kustannukset vaihtelevat. Lisäksi jo tällä hetkellä ympärivuorokautisessa hoidossa käyttövara riittää kattamaan asukkaiden lääkekustannukset. Myös tämä säädös vähentää edelleen kuntien asiakasmaksutuottoja.

Lakiluonnoksessa säädetään, että tukipalveluista (pyykki, siivous) ei saisi periä erillistä maksua, joka myös osassa kunnissa vähentää asiakasmaksutuottoja. Lakiluonnoksessa tulisi määritellä, mitä tarkoitetaan suursiivouksella tai erikoispesua vaativalla pyykillä.

Pykälässä 44 tulisi määritellä, mitä asumispalvelua tarkoitetaan. Ainakin palveluasumistyyppisessä asumisessa pyykkihuollosta, siivouksesta, turvapalveluista ja muista tukipalveluista tulisi voida periä asiakasmaksu. Esimerkiksi tavallisessa palveluasumisessa asukkaan saunapalvelusta, joka toteutetaan palvelutalon tiloissa, ei saisi lakiluonnoksen mukaan periä asiakasmaksua.

Hyvää lakiesityksessä on peruuttamattoman ajan poisjäätymaksun laajeneminen kaikkeen vastaanottoimintaan. Myös hoitajakäyntien maksuttomuus terveysasemalla on hyvä esitys. Haasteena on maksukattoon laskettavien maksujen laajeneminen mm. suun terveydenhuollon maksuihin. Tämä vähentää maksutuloja.

Lakiesityksessä esitetään mielenterveyden hoitoon liittyvien käyntien maksuttomuutta. Tämä vähentää maksutuloja terveysasemalla. Maksuttomien käyntien rajaaminen on myös vaikeaa, koska terveysasemalla usein hoidetaan useaa eri sairautta samalla käyntikerralla.

Lakimuutoksen toteutuessa valtion pitää korvata kunnille täysimääräisesti vähentyneet asiakasmaksutuotot. Tämä on todettu myös lakiluonnokseen liittyvässä taustamateriaalissa. Esityksessä ehdotettujen muutosten arvioidaan vähentävän kuntien asiakasmaksutuloja yhteensä 45 miljoonalla eurolla vuodessa. Tämä korvattaisiin kunnille lisäämällä vastaavasti peruspalvelujen valtionosuutta.

2 b § Päättös maksukyvyn mukaan määräytyvästä maksusta / Beslut om avgift som bestäms enligt betalningsförmågan

-

3 § Käyttämättä jätetystä palvelusta perittävä maksu / Avgift för oanvänd service

-

5 § Maksuttomat terveystalvelut / Avgiftsfria hälsovårdstjänster

-

6 a § Maksukatto / Avgiftstak

-

7 b § Palvelun pitkäaikaisuus / Servicens långvariga karaktär

-
7 c § Pitkääikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkääikaisen perhehoidon ja pitkääikaisen laitoshoidon maksu / Avgift för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och långvarig sluten vård

-
10 b § Pitkääikaisesta tehostetusta palveluasumisesta, pitkääikaisesta perhehoidosta ja pitkääikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot / Inkomster som utgör grund för avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och för långvarig sluten vård

-
10 c § Tuloista tehtävät vähennykset pitkääikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkääikaisessa perhehoidossa ja pitkääikaisessa laitoshoidossa / Avdrag från inkomsterna för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och långvarig sluten vård

-
10 d § Tuloista tehtävät erityiset vähennykset pitkääikaisessa tehostetussa palveluasumisessa ja pitkääikaisessa perhehoidossa / Särskilda avdrag från inkomsterna för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och långvarig familjevård

-
10 e § Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkääikaisesta asumispalvelusta perittävä maksu / Avgift för fortlöpande och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice

-
10 f § Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkääikaisesta asumispalvelusta perittävän maksun perusteena olevat tulot / Inkomster som utgör grund för avgiften för fortlöpande och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice

-
10 g § Tuloista tehtävät vähennykset jatkuvassa ja säännöllisessä kotona annettavassa palvelussa sekä pitkääikaisessa asumispalvelussa / Avdrag från inkomsterna för fortgående och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice

-
10 h § Tukipalvelut ja asumispalveluun liittyvät palvelut / Stödtjänster och tjänster i samband med boendeservice

-
10 i § Laskennallinen metsätulo / Kalkylerad inkomst av skog

-
10 j § Maksun määrittäminen ja tarkistaminen / Bestämmande och justering av avgift

-

10 k § *Palvelun keskeytyksen vaikutus asiakasmaksuun / Hur avbrott i servicen påverkar klientavgiften*

-

11 § *Maksun alentaminen ja perimättä jättäminen / Nedsättning och eftergift av avgift*

-

13 § *Muulta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu / Avgift av dem som inte är bosatta i Finland*

-

14 § *Tulojen, korvausten tai saamisten periminen kunnalle tai kuntayhtymälle / Uppbärande av inkomster, ersättningar eller fordringar till kommunen eller samkommunen*

-

14 a § *Viranomaisten tiedonsaantioikeus / Myndigheternas rätt att få upplysningar*

-

15 § *Muutoksenhaku / Ändringssökande*

-

Voimaantulo (alustava voimaantuloajankohta 1.1.2021) Ikraftträdande

-

Koivisto Hanna
Raision kaupunki - kaupunginhallitus